

Laptalajdonos:
Dr. VÁKÁR LAJOSNR
 Felelős szerkesztő
RESSEGH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedés Cukkerudán, hová a hirdetések ára és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyenlő árú Lel 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI BETILAP

Működési ár:
 Egész évre Lel 180.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak.
 Kéziratok nem adnak vissza
 Nyilvántartási díjak a legolcsóbban számítottnak.
 Megjelenik minden vasárnap

A hét fájdalmu Szűz.

4. Jézust a keresztuton anyai részvétellel követték.

Egy anya sem haragudhatik gyermekére, meg ha az a legrosszabb is lett legyen borsza. Effeled ő minden bántalmat, megbocsájt minden sértést, hisz egész élete az áldoratok folytonos láncosa, a megbocsájtások végtelen sorozata. Emberfeletti hősiessége főleg akkor tűnik ki, mikor gyermekét szenvedni látja, mikor az a keresztutra tér s azon halad tovább előre. Majd mikor látja, hogy milyen durván bántanak vele a többiek, talán nálánál még rosszabbak. Hisz ő mennyire ótvádta még a szelídőt is s most ütök, verik, rugdossák. Hogy szeretne odamelei mellvértnek, vagy hátvédeknek, hogy inkább őt büntessék, csak fának kegyelmezzenek. Sívessen megváltaná a szenvedéstől. Mennyit kíntszel Ponciustól Pilátusig, igénybe vess minden protekciót, hogy megmentse, segíse gyermekét. Nincs előtte akadály, melyet érdekében el ne hártana. Rendkívüli az anyák szerető ereje gyermeke védelmében. Hisz még megérdemli a fia sorsát, még akkor is, mert hisz az övé és szerető.

A legjobb anyának legjobb fia igazságtalanul szenved. Asért járja a keresztutat, mert mindenütt csak jót tesz, mindenkét üdvözíteni, boldogítani akar. Őkint vállalja magára a szenvedést, hogy megváltson minket; helyettünk, értünk kiállja a büntetést, hogy minket ettől megkíméljen. A kegyetlen ostorozás, a sziveten töltöztesoruzás elgyenritette Jézust, magis megindul vállán a kereszttel a Kalváriára. Haromszor elesik utközben. Ujra ütlegelik, hogy felkeljen, tovább cipője vándorozza a keresztet. A Szűz Szűz ezt látja, megérik a szíve rajta. Hogy segítsen neki, megosztaná vele a terhet, de nem lehet, ez a negyedik tör létkében. Csak szerető szívével követi fiát, bizonyára vizsgálja: oh édes fiam, ugy-e nehéz a kereszt, szívesen vinném. A gyermek anyára néz, tekintetük találkozik, beszél a szemük.

Milyen árzsón! haladok a szenvedés útján? Őnként úgy nem keresem és vállalom, de legalább amit az élet kíró, a keresztet türelmesen viselem-e? Igyek szám-e márok keresztjét könnyíteni, vagy meg gondolatlan durvasággal súlyosbítom? A szenvedőkhoz irgalmas vagyok-e? Érzek-e ressvételetirántok? Átérezem-e a sorukat? Pedig ma neki, holnap már nekem juthat. Legyek irgalmas, hogy irgalmasságot kapjak.

Könyvvezetést magyar és román nyelvűen elvállal nyugdíjas titkárunk. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

Az ideges helyzet.

A világpolitikai helyzet ismét nyugtalan. Nem is volt soha nyugodt. Husz év óta ismeretlen fogalom lett a nyugalom, a csend, a tiegysúlyozottság.

Nem hiszem legyen ember, aki nyugodtan hajlja fejét párnára. Olyan időköt élünk, amelyben minden napnak magva a maga mindent felborítással fenyegető szenzációja.

A történelem és hírek gyors közvetítésének korában az emberek valósággal együtt élnek ezekkel a száguldó eseményekkel. Azoknak a hatása alatt ma a társadalmak is telve vannak a holnapnak kínzó bizonytalanságával.

A világesemények, a békés életünket ismét felborító adottságok mindegyre úgy lógnak a levegőben, mint a vihar felhők. A világpolitika annyira telive van feszültséggel, hogy akarmelyik percen reánk csaphatnak belőle a háborus villamok.

A béke husz esztendője úgy telt el feletünk, hogy es az elborult ég egy pillanatra sem derült fel. Ket évtized úgy mult el a teke szögálatában, hogy annak legutolsó mozzanata is a háborus veszedelmeket táplálta.

Ma a rádió korában a világ pulzusán tarthatja a keszt bárki. Tapinthatja, érzeni ennek a beteg emorl együltetésnek lázas örvenyieset. És minden oka megvan arra, hogy egy pillanatra ne érezze magát nyugodtan, hogy fején aggodjon a holnap miatt.

Nagy bajok ezek. Fejlődés, munka csak ott van, ahol a békés élet lehetőségei biztosra vannak. Európából pedig két evltsede kivesszt a szeretetnek, a békere való törekvésnek a csiraja is.

Szinte póto hatalan es vegzetes hibák történtek, amelyek feltartóztatlanul sodorjak most a világot újabb tragediák felé. Tovább mar nem ura senki a neiyzetnek. Megfogni mar nem lehet azt a gyűlöletet, amelyet a világháboru utan kitenyessztettek a lélekben.

Minden gondolkoró ember elő pillantásra megállapíthatja, hogy lejött vagyunk. Magaias nincs. Naponként a helyzet robbanására alkalmas jelenségeket produkál a világpolitika. Forr, siserereg. És a diplomaciának ugyancsak lázas muakájába kerül, amíg sikerül egy-egy időre ismét elfojtani a kirobbanásra kész helyzeteket.

Mert ezek adódnak. Egyre gyakrabban. Akár a német általános vedőtelesenug bevezetésével vagy a békeszerződéssek felrugasanak próbákozásával, de ott kísérienek most már egyre elhatározott tervszerűsággal Európa nyugalmán.

Kár is volna arról beszélni, hogy miképpen lehetne ezeket a rohanó eseményeket feltartóztatni. A történelmet megállítani nem lehet. Azt irányítani, jó irányba terelni, a szeretet útjain kibontakozások felé dirigálni megpróbálhatták volna a világháboru befejezésekor. Akkor, amikor a vértől megundorodott emberrel lehetett volna a szeretetről, a megbéküléstről, a megbocsájtásról és békés élettről beszélni.

De nem ezt tették. A fegyverkezés legőrültebb tempójában a győző hatalmi tébolyával szóltak a szeretetről, miközben a megnyomorított németek, hogy a cenzurán kívüli példával éljünk, a válságok között millió számra menekültek az öngyilkosságba. Fegyverrel hirdették a békét husz éven keresztül a világnak s most ki csodálkozik még azon, hogy a fegyvert az egyetlen tekintélynek látják a másik oldalon is.

Hát ettől a fegyvertől olyan ideges ismét az európai helyzet. Attól a fegyvertől, amelyet a németek megfogtak, mert megtanították velük is husz esztendő alatt, hogy leghatékonyabb az összes w.lsoni és egyéb elvek között az, amelyik a fegyverre támaszkodik.

A nyugdíjpenztar válságos pénzügyi helyzete.

(K.) Sokakat érdekel es a kérdés, foglalkosunk kell hat vele.

Egyik román folyóiratban a nyugdíjpenztár (Casa Generala de Pensii) egyik igazgatójának tollából egy alapos tanu mánysszerű cikk jelent meg, amely a nyugdíjfenntartás kérdését az állam egyik legkomolyabb problémájaképpen tárgyalja.

Ezidőszert Romániában 80 ezer nyugdíjas van. Ha ehhez a tekintélyes számhoz hozzávesszük a hadinyugdíjasok 320 eseret kitevő táborát, tisztán áll előtünk a helyzet. Az állam 400 ezer nyugdíjasról és azok hozzátartozóiról kell, hogy gondoskodjék.

Nem kicsi dolog ez. Lássuk egy kicsit mélyebben a kérdést.

A nyugdíjpenztár 1934—1935 évi költségvetésének végeredménye 3,962 millió, vagyis majdnem négy milliárd.

Ebből az összegből a civil nyugdíjasok 2,191 millióval, a katonai nyugdíjasok 634 millióval és a hadinyugdíjasok 1,052 millióval vannak érdekelve. A különbözetet kitevő 85 millió adminisztrációs költségekre való.

A nyugdíjpenztárnak tehát, hogy a fizetéseket havonta pontosan tudja teljesíteni, havonta 323 milliót kell előteremtenie.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

Érdekeségek Csiktaploca község multjából.

II.

A „sósok”.

A székelység legősibb kiváltságainak egyike volt a szabad só használati jog, mely azt jelentette, hogy minden székely ember a sóvidékeken annyi sót vágathott, amennyit akart, mert a saját házi szükségletén felül marandó mennyiséggel, minden korlátozás nélkül, kereskedhetett is!

E jog létezését minden kétséget kizáróan igazoló adataink vannak már Zsigmond király idejéből, de Mátyás és II. László megerősítő rendelkezései is bizonyítják, hogy az ősi szerzett jognak mily nagy volt a kötelező ereje....

Elgondolhatjuk, hogy a fontos jogot, amig tehették, ki is használták az ősök!

Azért van az, hogy a „nemzeti nagylétünk gyászmetője: Mohács” után is, mikor végre Ferdinánd átvehette az uralkodást, a székelyföldre küldött biztosai, 1552-ben, azt jelentették neki, hogy a székelyek a só szabad églatt úgy vágják, mint egyebütt a követ s azal szabadon kereskednek.

Erre 1553-ban, Haller Péter erdélyi kincstartóhoz rendelet érkezett, mely szerint: a székelységnek csak saját használatra szabad só termelni s így — ezzel — a többi területek kincstári bányászatának mintájára, „só-monopolium”-féle kezdett itt is kialakulni. („Székelység”, V. évf. 1—2 szám.)

A korlátozó intézkedés — természetes — heves ellenmozgalmat szült, melynek eredményeképp, főképp az érdekelte községek erőlyes tiltakozására, 1555-ben, újból elismerték s meg is erősítették az ősi jogokat. Tebát minden székely ismét szabadon vághatta a só, ugy a saját házi szükségletére, mint kereskedelmi célra is!

De csak alig 7 évig tartott ez, mert a gyászos következményekkel járó 1562-ik évi fölkelés leveretése után — egybű büntetések tetejébe — a só-aknákat is kincstáriaknak nyilvánították s a só szabad használati jogát megint elvették.

Igaz ugyan, hogy János Zsigmond, az 1568-ik évi tordai országgyűléshez beadott panaszok hatása alatt, megengedte, hogy a nemeselek továbbra is ingyen sóhoz jussanak, de csak házuk szükségletére: a köznép maga ezuttal is ősrégi jogától megfosztottan „szabad só” nélkül maradt s kénytelen volt túrni az elevenébe vágó játékok, mely abban állott, hogy: hol visszaadták egy-egy rövidke esztendőre, hol pedig megint megvonták tőle, évek hosszú tizedén át, e fontos jogot, a szerint, amint a politikai helyzet — a székelysége nézve — kedvezően alakult, vagy nem; amint — a hatalomnak — szüksége volt, vagy nem a legendás székely vitészségre!...

Bizony, szomorú idők voltak ezek, melyekben — itt, a só hazájában is! — igen gyakran, hosszú hónapokon keresztül kellett nélkülözniök — az ősöknek — a legfontosabb háziészert a — só.

Hogy a sóhiány milyen helyzeteket teremtett, arról fogalmat alkothatunk magunknak, ha Csikszék közönségének folyamodványát elolvassuk, melyet 1711. december hó 21-én a „királyi deputációhoz” intéztek s a melyben a katonai teherviselés enyhítésén kívül, a sóbehozatal engedélyezéséért (a lövétei, vagy parajsi sóbányákból) esedeznek.

E kérdés negyedik pontja szóról-szóra a következőket tartalmazza:

„4. A sónak detektusa miatt marháink, juhaink már döglöni kezdtek; feld, az emberek is ugy ne járjanak, mivel sokan sótalán eldellet élnek, némelyek pedig káposztalével sütnek és főznek.” („Székely Oklevéltár” VII. k. 181. old.)

A folytonos bizonytalanság és a fenti kényszerítő körülmények miatt fejlődött ki — aztán — az 1700-as évek kezdetén — az egész székelyföldön — a sócsempészség, ami még az 1800-as évek elején is igen gyakran vált keserves családi összeomlásoknak az okozójává.

A só szabad használatát tiltó intézkedések miatt a sóvidékiek a „saját” sójukat voltak kénytelenek lopni(!), a csikiak pedig a moldovai sónak a becsempészésére kényszerültek.

Mindkét vállalkozás igen veszélyes volt s nagyon sok jobb sorsra érdemes családnak a sorsát pecsételte meg örökre. Mert az önkényeskedő hatalom, a saját érdekeinek a

védelmére s a csempészek lehetetlenné tételére, „örálló” osztagokat szervez, melyeket már 1698-tól kezdődőleg a határok mentére állít s — az elérendő cél érdekében — félelmetes hatalommal ruház fel.

Ezeket az örállókat hívták „plájások”-nak; a csempészséssel foglalkozó „csiki sósok” pedig „plahások”-nak nevezték őket.

Az elfogott csempészek ellen alkalmazott válogatott kínzásokat és kivégzések történetét több néphallandék örökíti meg, melynek egyrésze még a mult század 80-as éveiben is „históriás énekek” alakjában közközen forgott...

A fentieket azért kellett előre bocsátanom, hogy mindezek ismerete után, a maga tragikus valóságában láthassuk azt a kényszerű helyzetet, amelyik a csiki székelyek egy részét is a só-csempészsége veszélyes útjára irányította s hogy mérlegelhesük azt a nagy kockázatot, melyet a „sósok”, nem kalandvágyból, nem is nyereszkedési célból, hanem kényszerűségből és igen nagy mértékben emberbaráti jóindulatból vállaltak, csak hogy a sóhiányban szenvedő családjukat és atyafaikat a legszükségesebb háztartási cikkekhez hozzájutni segíthessék.

Taploca már központi fekvésénél fogva sem volt — még az 1700-as években sem — alkalmas arra, hogy biztos támpontul szolgálhasson egy minden tekintetben sikeres csempészség végrehajtására.

A Steinville István császári tábornok parancsára 1714-ben romjaiból újrászpített: volt „Mikó-ujvár” közelsége miatt állandóan a katonai hatóságok látkörébe esett s ezen kívül is, valahányszor német és polák csapatokat szabadítottak téli szállásra, vagy nyaralásra a székelység nyakára, mindannyiszor jutott belőle — untig — Taploczának is: nemcsak osztagokból, hanem parancsnokságokból is, amelyek pedig — tudvalevőleg — mindig elég szemfülesek voltak, ha a hatalom megtörő intézkedéseinek a végrehajtásáról volt szó, különösképp a „nyakas” székelyekkel szemben!

Mindezekon felül, a moldovai határ sem volt éppen a „vetéskapun küjjel” s arra felé vivő járható útvonal is Szépvízen vezetett keresztül, ahol — pedig — valóságos

Keresek megvételre államkölsön kötvényeket bármilyen címletekben.

Miből kerül elő ez a hatalmas összeg? A következőkből:

1. Az állami alkalmazottak évi illetményeit kitevő 12 250 millióból 10 százalékos nyugdíjállulék címen levonnak évi 1245 milliót.

2. Új tisztviselői kinevezések alkalmából mindenkitől levonják az első fizetés bruttó összegének felét. Ezen a címen a költségvetésben évi 15 millió van előirányozva.

3. Előléptetésenként levonják az első hónapi többletet, ami évi 1 millióra tehető.

4. Állások be nem töltése folytán előálló évközi megvakarítások is a nyugdíjpénztárnak utaltatnak át. Ez mintegy 1 millió lejt tesz ki.

5. A fegyelmi bírságok szintén a nyugdíjpénztárt illetik, amikből évente 5 millió az előirányzat.

Végre 6-asor az elmúlt időkre történt nyugdíjállulék utánfizetésekből évi 3 milliót vesz be a pénztár. Az összes rendez bevételek tehát 1270 millió.

Ezen rendez bevételekből elsősorban a polgári és katonai nyugdíjak fizetendők. Amde ezek szükséglete, amint fentebb említettük évi 2,825 milliót tesz ki; mutatkozik tehát évi 1,555 millió fedezetlen kiadási előirányzat.

Ezen hiány csak egy volna eltüntethető, ha a tényleges tisztviselők fizetésük 23 százalékat fizetnék nyugdíjállulékba, amire azonban gondolni sem lehet, hisz a jelenlegi 10 százalék is éppen elég.

1929-ben aztán úgy segítettek a bajon, hogy megseveszték egy törvényt, amely szerint az autonóm pénztárak, városok és községek is kötelesek tisztviselőik és alkalmazottaik fizetése után a 10 százalékos járulékot levonni és a nyugdíjpénztárnak beszolgáltatni. Ez évi 388 millió többletjövédelmet jelent. Ugyanakkor kimondták azt is, hogy a megyék, városok és községek évi költségvetésük bruttó összegének 1 százalékát kötelesek szubvenció címen ugyancsak a pénztárnak befizetni. Ez évente 38 millióval csaportja a bevételeket.

Van még egy jövedelme a nyugdíjintézetnek. Az 1925 évi általános nyugdíjtörvény előírja, hogy mindaddig, míg a nyugdíjintézet pénzügyileg megerősödik, az állam és az autonóm pénztárak évi költségvetésük összegének fél százalékával segítik a nyugdíjintézetet, de ezt az összeget államkötvényekbe kell fektetni és így tartalekolni kell. Ez a jövedelem évente 1046 millió lejt tesz ki.

Ezen mellékforrások segítségével a nyugdíjintézet jövedelmei évi 2906 lejre emelkednének, amiből a polgári és katonai nyugdíjakat rendszeresen lehetne fizetni, azonban két baj van. Először, amint említettem, a fél százalékos szubvenciót évi 1046 millió értékben értékpapirokba kell fektetni, tehát a fizetésekre felhasználni nem lehet, másodsorban az autonóm pénztárak, megyék, városok és községek nem tesznek eleget fizetési kötelezettségeiknek. Például a múlt év 9 hónapjában kellett volna fizetniük 892 milliót és tényleg befizettek 592 milliót, a hátralek tehát 300 millió, ami megközelíti a nyugdíjak egyhavi összegét. Itt a magyarázata annak, hogy a nyugdíj fizetéseik késedelmesen történnek a ugyanezekből látható, hogy a nyugdíjaink külföldi mintára való fizetéseiről ábrándosul hiabavaló dolog, sőt hovatovább nagyobb fizetési nehézségekre kell elkészülniök a nyugdíjasoknak.

Egyelőre az állam úgy segített ezeken a bajokon hogy a fél százalékos szubvenciókat értékpapirokba való

fektetése alól egy esztendőre felmentli a nyugdíjintézetet. A törvényjavaslat most van a parlament előtt.

Meg kell még említenem, hogy a hadinyugdíjakat az állam viseli. Ezek fedezetéről tehát a nyugdíjintézetnek gondoskodnia nem kell.

Ha a megyék, városok és községek, valamint az autonóm pénztárak rendszeresen eleget tennének fizetési kötelezettségeiknek, nagyjában fizetőképessé lenne a nyugdíjintézet, de így bizony aggodni kell, hogy egy szép napon vagy le kell szállítani a nyugdíjakat, vagy csak nagy késésekkel tudják azokat fizetni.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

melyen lecsökkent az árakkal

besszeresnek:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

Tanárok és tanítók nyelvvizsgálója.

Lelkészek államszégye. Munkavédelmi törvény alkalmazása.

Több oldalról hoztam intézett kérdéscsoportokra — melyekre sajnos technikai okokból képtelen vagyok külön-külön válaszolni — az alábbiakban adom meg a fenti kérdésekre a kívánt felvilágosításokat:

I. A nyelvvizsgálóra rendelt s ott megbukott tanárok és tanítók helyzete eltérő aszerint, hogy állam- vagy hitvallásos tanárokról van-e szó.

A megbukott állami tanárokról további alkalmazása és beszüntetett fizetésük újbóli folyósítása érdekében eredményt elérni nem sikerült a jelenlegi közoktatási minisztertől ilyen nem is remélhető. A miniszter tényleg megkereste a nyugdíjpénztárt, hogy a tanárokról részben állásukból történt elbocsátásuktól kezdődően nyugdíjat folyósítsanak, de amint előre látható volt, a nyugdíjpénztár törvényes alap hiányában ettől merően elzárkózott. Most azzal a gondolattal foglalkozik a kormány, hogy esetleg még ebben az ülésszakban egyszerűsített törvényjavaslatot rendelje a kérdést s erre nézve a miniszterelnöktől március 16-án többek között határozott ígéretet is kaptunk, melynek teljesítése azonban elsősorban a pénzügyminiszter hozzájárulásától függ, akinek a feldzáról kell gondoskodnia, ami nem könnyű dolog. Az ügy megoldását a lapomban szerepeltetjük s erre való tekintettel az állami tanítók által beindított costanciai perekben célszerű további érdeklődés elnapolni a tárgyalást és függőben tartani a döntés provokálását.

A hitvallásos iskolák megbukott és vizsgáról elmaradt tanárai számára — mint ismeretes — a kérdésben történt számtalan közbenjárásunk eredményeképpen, a miniszter május 9-én új vizsgát helyezett kiállításba. Minden romány meg van arra, hogy ez az új vizsga sem fog megtartatni, hanem ehelyett csak tanfolyam lesz a nyár folyamán. (Erre már meg is jelent a miniszteri rendelet a Mon. Of. március 21-i 68 számában. 53774 szám alatt.)

Jó karban levő butorok, szekrények, asztalok, diványok, stb. és egy zongora eladó. Cím a kiadóhivatalban.

II. A vallásügyi minisztérium költségvetése elkészült s állítólag pár nap múlva a parlament elé kerül. A miniszter kijelentése szerint a lelkesítési fizetések — vallásfelekezetre való tekintet nélkül — egységesen vannak megállapítva, az előképzettség, szolgálati idő és hely szerinti kategóriákkal, de az állam által fizetendő összegekbe bele fog számítani a mostani összeírások alkalmával bejelentett helyi jövedelem is, még pedig bizonyos százalékban — előreláthatólag mintegy 50% erejéig. Ez a százalék országosan fog megállapítani, egyenlően az összes vallásfelekezetekre. Más szóval ez azt jelenti, hogy az a lelkesítési fizetése pl. 100 000 L-j, helyi jövedelme pedig pl. 40 000 L-j, a helyi jövedelem 50%-a vagyis 20 000 lej erejéig köteles beszámíttatni engedni az államnak s így csak 80 000 lejt fog kapni kongruaképpen. Természetes, hogy ha volna olyan lelkesítési fizetése helyi jövedelme a neki járó fizetés kétszeresét teszi ki, az semmit sem fog kapni az államtól.

A helyi jövedelmek beszámíttatásának a kormány által most fogantatva vezetendő rendszerrel mellett mind-n egyes lelkesítési az államtól kapandó járandóságai külön fog kiszámíttatni, az illető lelkesítési helyi jövedelme figyelembe vételével. A kiszámítások helyességét mindenesetre gondosan kell ellenőrizni.

A felállított módszer ellen elvi szempontból kifogás állg emelhető, annál súlyosabb az a gyakorlati aggodalmunk, hogy a helyi jövedelmek bevitelére nem történik mindenütt ugyanazon elvek szerint és ugyanolyan őszinteséggel, mincképpen köztisztviselők és jogszolgáltatónak szenvedhet a becsületese bevitel és jogszolgáltatónak előnyökhöz jut az, ki a törvényes kötelezettségét lelkiismeretlenül teljesítette.

III. A munkavédelmi törvény végrehajtási utasításához csatolt táblázatnak a faji eredetre (amamul si originea etnic) vonatkozó rovatát illetően az UGIR (Gyáriparosok Országos Szövetsége) maga részéről is kérdést tett a kormánytól, hogy ki és milyen ismeretek szerint jogosult és köteles a vállalatok alkalmazottainak eme minőségét megállapítani. Döntés e kérdésben még nincsen. Március 16-án alkalmazott a miniszterelnök előtt személyesen is kifejténi azt az elvi álláspontomat — melyet ezáltal is fenntartok — hogy miután a munkavédelmi törvény és annak végrehajtási utasítása nem fűz a minimális törvényes követelményt ahhoz, hogy a vállalatok alkalmazottai milyen faji eredetűek, amint az alkotmány értelmében nem is fűzhet és miután másfelől ma sincs elismervé és eldöntve, hogy ki és milyen ismeretek szerint állapíthatja meg valamely román állampolgárnak nemzetiségét és faji eredetét, ennél fogva a vállalatok nem kötelezhetők arra, hogy a táblázat eme rovatát kitöltésük e annak kitöltetlen hagyása miatt ellenük magtorló intézkedések fogantatva nem tehető.

Mihelyt e kérdésben újabb fejlemények merülnek fel, a nagyközönséget a sajtó útján tájékoztatni fogjuk. 1935 március 18. Grófias E. emér.

Adóbónok, Agrár kisajátítási kötvények

bármilyen mennyiségben kaphatók. Cím a Vákár könyvkereskedésében.

„darázsfészek” volt, mert a „palahások” parancsnoksága és egy osztága ott székelt...

Szóval: „elől viz, hátul tűz” s mindezek dacára is! — Taplaca legmódosabb és legjobb lovakat tartó családjai „adták rá a fejüket” arra, hogy csempészéssel segítsenek a — legtöbbször türehtetlen — sóhiányon.

(Folyt. köv.)

A magyar rovásírás hiteles emlékei.

A csikszentmiklósi felirat 1501-ből.

Kösi: Tusnádi Étihs Gyula dr.

Már az Arpád-házi latin krónikások feljegyezték, hogy a Kárpátok keleti hegyláncán kőbe ékelt emlékségek sejtéséges, a magyarokétól eltérő írásrendszerre van. Thuróczy János 1488-ban kiadott krónikájában felemlíti, hogy az erdélyi végeken bizonyos írásjeleket fára rónak és betűk gyanánt használnak. Szerinte a hun-szkitha eredetűnek tartott erdélyi székelység az ősi szkitha-írást még nem felejtette el s jegyeit nem tintával írja papírra, hanem pálcákra metszve rovás módjára használja. Mátyás király olasz történetírója, Bonfini Antal megjegyeste, hogy kevés fára rovott jeggyel sok tartalmat lehet kifejezni. Oláh Miklós esztergomi érsek 1560-ban hangsúlyozta, hogy a róti pálcákat isenet és levél gyanánt küldözgették.

Sebestyén Gyula dr. szerint a régi történetírók kutatásából megállapítható, hogy a székelyek fára rovott írás a XIII. század elejétől fogva még négyasas esztendőn át élt és megfigyelhető volt.

Helyre nem hozható kár, hogy a székely rovásírás legrégebb emlékei elenyészték és azokból csupán a „csikszentmiklósi felirat” néven ismert rovásírás maradt meg. A székely rovásírásnak legnagyobb ellen-sége a reformáció idejében elterjedt latin nyelv volt, amely még a falusi lakókban is elterjedt. A latin nyelv betűire a tintát, a ludtollat és a papírt használták, melyekkel szemben a késsel fára nehesebben vésethető rovásírás csakhamar erősen háttérbe szorult és nemskára teljesen feledésbe ment.

Telegdi János 1568-ban megírta a székely rovás-

írás latin nyelvű ABC és könyvét, melyben először Baranyai Decsi János, a marosvásárhelyi ref főiskola tanára írt. A könyvet Rudimentának hívják. E n ú írójának nagy érdeme, hogy a székely rovásírás betűsora a hangjelek pontos megjelölésével megmentődött. Ez szolgálta a megfajlás alapjait. Ennek segélyével ismerték fel a rovásírás emlékeit. A Rudimenta nélkül ismeretlenül elveszték volna a középkori holognai emlék a csikszentmiklósi és a konstantinápolyi feliratok.

A magyar rovásírás hiteles emlékeit Sebestyén Gyula dr. a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából részletesen feldolgozta és azt az Akadémia 1915-ben Bud-pésten kiadta. Ez a könyv részletesen ismerteti a csikszentmiklósi felirat történetét és azt többféle alakban be is mutatja.

Ez az izben Kunits Ferenc kolozsvári jezsuita tanár 1731-ben hívja fel a figyelmet a csikszentmiklósi (helyesen a csikszentmiklósi) templom felíratára, emek dacára semmi sem akad, aki lemásolta volna. Szabó Károly 1862-ben a helyszínen már azt a felvilágosítást kapta, hogy a felirat a templom átalakításakor megsemmisült. A templomot ugyanis 1777-ben és 1784-ben renoválták, kibővítették, falait átalakították, mely alkalommal a nagyértékű rovásírás megsemmisült.

Sebestyén Gyula az Akadémia által kiadott könyvében beszámol arról, hogy a csikszentmiklósi felirat még sem semmisült meg, mert gróf László János birtokában megmaradt egy másolat, melyet Szilágyi Sámuel marosvásárhelyi táblai úrnök 1749-ben lemásolt és Bécsbe küldött az 1751-ben nádorrá kinevezett gróf Batthyány Lajos fiúnak. A fiuk székely földi nevelője, Horváth Benedek kegyesrendi tanár az értékes felíratot tovább küldte Dezsericzky Ince rendfőúrának, ki azt nagy történelmi művében előnyösen értékesítette és így a felíratot a tudomány számára megmentette.

Nem áll módunkban a felíratot a maga eredeti-ségében a lap hasábjain olvasóinknak bemutatni. Sebestyén Gyula dr. azonban említett könyvében többféle másolatát küldi a felíratnak. Mi e helyen csupán

rá akartunk mutatni a csikszentmiklósi felírat nagy történelmi becseré, mivel a rovásírás hiteles emlékeit igen hiányosok és a meglevők között a csikszentmiklósi felírat igen fontos emlékeknek tekintetik.

A Dezsericzky féle másolaton kívül van még egy hiteles másolata a felíratnak, amely 1751. május 26-án készült és a marosvásárhelyi Teleki-könyvtár 1503. b. jegyű kisértatánál található meg két példányban.

A felírat kijavított szövege jobbról balra olvasva egész terjedelmében így hangzik:

URNAK : SZULETOSTUL FOGVAN : IRNAK eZEROT : SZAZEGY : eSZTENDOBE : MATYAS :

JANOS : eSTYAN (?) : KOVACS : CSINALTAK : MATYASMESTER :

GERGELYMESTORCSINALTAK :

E felíratból kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy 1501-ben a rovásírás-t a székelyek még használták. A betűk a perzsaák, a tunguzok és a mongolok betűire nem, ellenben az oroszokéhoz és a szlavokéhoz hasonlítanak. A magyarok ugyanis a góthokkal és a szlavokkal érintkezésben voltak, velük szomszédosan éltek.

Sebestyén szerint „a holognai és a konstantinápolyi középkori emlékek utjában végárványosan igazolták, hogy az időrendben köztük elhelyezkedő csikszentmiklósi felírat epigraphiai szempontból tökéletesen megállja a helyét. Sorkezése, merve vonalvezetése, szóközli pontozása tökéletesebb a másfél évtizeddel fiatalabb konstantinápolyi felíraténál. A hangzók ugratása és a betűk összevonása bennük körülbelül egyeznek. A holognai emlék mindkét téren aránytalanul tökéletesebb. A csikszentmiklósi és a konstantinápolyi viszont tökéletesebb a Telegdi Rudimentájánál. Midőn ezt a csikszentmiklósi felírat említett első megfejtője észrevette, a Rudimenta ama részét, amely az összeírásokról szól, már le sem másolta. A csikszentmiklósi felírat tökéletes betűi pedig a Rudimenta latin szövegének összes rovásírásos mutatóváltatás mellőztették vele”.

A Magyar Párt képviselői a miniszterelnöknel.

Olvassátok,
terjesszék

a
„CSIKI

LAPOK“-at.

A Magyar Párt múlt szombaton Bethlen György párt elnök vezetésével, a parlamenti csoport összes tagjainak kíséretében megjelent Tatarescu miniszterelnök előtt.

Őt memorandumot terjesztettek elő a miniszterelnöknek: 1. A tisztviselők ügyéről, nyelvvizsgákról, elbocsátásokról, 2. A nemzeti munkavédelméről szóló törvény sérelmeiről, 3. Az adókiutak és behajtások körül egyenlőtlenségekről.

Tatarescu miniszterelnök figyelmesen meghallgatta a magyar képviselők által feltárt panaszokat. Igéretet tett, hogy közelebről a kormány összes szakminisztereinek bevonásával és a Magyar Párt megbízottsáival megtárgyalják a magyar kisebbség ügyeit.

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árak mellett
felvesz

A Csiki Lapok kiadóhivatala

Visszaélések az agrárisajátítás körül.

Egy esetet felelevenítünk itten az agrár-form adásából, mely jellemző példája annak, hogy milyen szabálytalanságok és visszaélések folytak az agrárisajátítások körül.

Danesti politikai községtől az 1922-es agrárisajátítások során elvettek 200 hold erdő és legelő területet a parcellázási terv értelmében erdő- és legelőkiegészítés címén Lunca-de-jos községnek adták. Par év múlva az erdőt felosztási tervet megváltoztatták a legelő területet a Lunca-de-jos embatikusoknak (örök bérlők) adták. Kesőbb a határozatot az erdőre is kiterjesztették, ami azt jelenti, hogy a több milliónyi vagyon pár ember kesébe került s így az agrárreformmal éppen ellenkező célokat szolgált a helytelen intézkedés. Még nagyobb hiba, hogy az a pár ember, aki az értékes területet hozzájutott, olyan, hogy legnagyobb részüknek embatikusi joga sincs. Nemelyik 32—34 évig ismeretlen helyen tartózkodott, másoknak 200 hold megközelítő birtokállományuk van, vagy a régi hasznobérlőknek csak harmad-negyedéji rokonsága.

Az embatikusok háta mögött tulajdonképpen egy kijáró társaság működött, kiknek az embatikusokkal megegyező volt, hogy ha akár embatikus, akár más jogcímen sikerül számukra a területet megszerezni, a rajta levő faanyagot a kijáróknak adják. Így asz után nem lehet csoda, hogy a későbbi agrárhatározatokba titkosítos körülmények folytán olyan határpontok kerültek be, melyek a kisajátítás alapját képező határozatban nem szerepelnek. Ezen határpontok nemcsak a kisajátított 200 hold erdő és legelő területet foglalják magukba, de ide beleszáll Danesti politikai község további erdőterülete és a danesti közbirtokosság szomszédos erdőterülete is. A kijárók mindent el is követtek, hogy a bíróságnak nyomdomban való meggyőzésére irányuló agrárhatározatok alapján bíróságba is helyestessenek. Annarra mentek, hogy a földművelésügyi miniszteriumtól letiltással végezést erőszakoltak ki a Székely Fa erdőtermelő szövetségnek a danesti közbirtokosság területén folyamatban levő erdőkielégeltetésére. A letiltást a földművelésügyi miniszter rendelete alapján a helyi gazdasági hivatal igazgatója fogatosította is.

Most asz után az érdekelt felek teljes erővel léptek fel a kijáró társaság ellen. Danesti község, Danesti közbirtokosság, Lunca-de-jos község és a Székely Fa erdőkielégeltetés szövetségét külön-külön memorandumban kérte a földművelésügyi miniszteriumtól a letiltás feloldását és a kijárók elleni eljárás megindítását. Az érdekelt felek megmondulását a legteljesebb mértékben támogatják a helyi erdészeti és gazdasági hivatalok is, mert az eljárás során meggyőződtek arról, milyen erkölcsötlen ártalmak ezek. Az emlékirat követeli a bíróság meggyőzésére irányuló agrárhatározatok anonim megsemmisítését és a legszigorúbb büntügyi vizsgálat bevezetését azok ellen, kik gyanús minisztériumokkal az ügyet ideig juttatták és az agrártörvény általános intézkedéseivel visszaéltak.

Az Áruforgalmi (Czell) Bank

helyi fiókja

ezt az értesíti összes üzletfelet, hogy az ország bármely részébe vállal és pontosan teljesít mindennemű bank-üzletet:

Átutalást,
Meghitelezést,
Vinkulációt.

Napi árfolyamon ad és vess:

Értékpapirokat,
Bonokat.

Elfogad inkassóra bárminő

Áru-váltót,
Utalványokat.

3—3

Megjegyzések a tavaszi munkák végzéséhez.

Akik összel rendszeresen szántottak, a tavaszi szántást mellőzhetik, e helyett csak erősen fogasoljanak. Ez áll különösen a korán vetendő növényeknél zabnál, árpanál, máknál, búktönyűnél stb.

A vetőmagvakat ajánlatos előzetesen csiráztatni a szobában, kis földdel töltött ládacskaiban vagy pedig egy tányérban nedvesen terített itatósz papírok közé helyezték. Rendszeresen 100 szemet. Ha nem csirázunk jól, így arányban a vetőmag mennyiség szaporítandó.

Minden néven nevezendő kapás növényt sorba vesszünk és nem szórva. A sorba vetés több gondot kíván, de asz után az ápolási munkák sokkal könnyebbek. Szorva vetésnél tökéletes kapálás, ritkítás, a lehetlenséggel határos.

Ne feledkezzünk meg a takarmány növények termeléséről sem. A rendszeres állattenyésztést nem bízhatjuk teljesen hegyeink bizonytalan széna termelésére. A földeknek is jobb, ha változatosan takarmányokat is termelünk benne. Lóhere, lucerna, szabos-búkköny, baltsím, takarmány-repa, mindannyian kitűnő tejelő takarmányok.

A trágya kibordással igás állatainknak állandó munkát biztosíthatunk. Ha csak a föld végéig szekérrel eljuthatunk és igás állataink ráérnek, hordjuk kifelé a trágyát s ha a föld vagy lágy, vagy nem üres, rakjuk le ügyes négyzetű csomókba a föld végébe, shonnán bármikor könnyebb a széthordás.

Ez azért fontos, mert nálunk a talajművelési munkaidő igen rövid szokott lenni s ha akkor hordogatjuk a trágyát, amikor szántani és vetni kell, úgy megkésünk a fő munkával, hogy rendszeres termés eredményt nem várhatunk.

Hibás, hogy a trágyát a földön csomókban rakjuk le és csak akkor teregetjük szét, amikor az egészet kihordottuk. Ha földünk olyan állapotban van, hogy a trágyás szekerrrel rá mehetünk, úgy legjobb azonnal a szekérről a széttergetést végezni, hogy asz után a teregetéssel több dolog ne legyen.

A széttergetett trágyát mindjárt alá kell szántani, hogy a nap ne süsse ki.

Akik összel kertjelket ügyesen felásták, azok most az ásást mellőzzék, csak jó erősen gereblyézzék s ha nagyon gyomos lenne, úgy a gyomot kapálják ki.

Igyekezzünk a vetésekkel, mert a korai vetések általában jobban szöktak sikerülni.

Szöke Mihály.

Törvényesített állatvédelem Romániában.

Asz állatvédelem problémája ma már világszerte az érdeklődés középpontjában van. Egyesületek alakultak, törvényeket hoztak az állatokkal való bánásmód szabályozására már évtizedekkel ezelőtt. Nálunk is akadtak nemeslelkű állatbarátok, akik a közvélemény figyelmét felhívták arra a szörnyű kegyetlenkedésre, mellyel némelyek legtöbbször azt az állatot kínazzák, mely kenyerük előteremtésében segíti őket. Különösen áll es a mi vidékünkre, ahol igen gyakoriak az ilyen, minden jobb értesült embert felháborító esetek. Ezek ellen lapunk hasábjain többször felszólaltunk és sürgettük az állatok védelmére vonatkozó intézkedések megtételét. Alakultak szertességgel az országban állatvédő egyesületek is, de azok legtöbbször semmi működést nem fejtettek ki, vagy csak papíron propagáltak az állatvédelmet. Most asz után annyira jutottunk, hogy szentesített törvény van Romániában is az állatok védelméről, melynek legszigorúbb betartására ezúton is felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét s reméljük, hogy az erőyes intézkedések betartásának hatóságai ellenőrsége nagy mértékben csökkenteni fogja a nálunk annyira elhanyagolt vad bánásmódot, az álla-

toknak ok nélkül, lelkismeretes teremtényhez nem méltó kinzását. Tájékoztatásul ide írtunk néhány sort a hivatalos lap 56 számában 1935 március 7-én megjelent, az állatok védelmére vonatkozó szentesített törvényből.

E törvény értelmében büntetés terhe mellett szigorúan tilos bármely állatnak kínzás, rosszul való tartása avagy nem gondozása.

A községi előljáróságok fel vannak hatalmasva az uccán kóborló kutyák összefogtatására valamint arra, hogy esen kutyák kiadása ellenében bizonyos illeteket szedjenek, mely illetek egy negyed része az állatvédelmi egyesületeknek segélyezésként adandó.

A kiskorúak szülei, gyámjai felelősek a kiskorúak által elkövetett kihágásokért s így a kiszabott büntetéseket is a szülőktől vagy gyámoktól hajtják be.

Bármely személy, akinek rendelkezése folytán vagy akinek érdekében kínosnak, elhanyagolnak vagy bántalmaznak egy állatot, tekintet nélkül arra, hogy az annak tulajdonosa avagy nem, felelős az elkövetett kihágásért.

Mindazokat, akik bántalmazzák, kínoszzák vagy nem gondozzák állataikat, az első kihágás esetén 100 lejtotl 500 lejtoig terjedő pénzbírsággal, ismétlődés esetén pedig 2000 lejtoig terjedő pénzbírsággal és 5—15 napig terjedő elzárással büntetik. Ha a kínzás, nem-gondozás, rosszultartás avagy hanyagság folytán az állat munkaképtelenné válik, a munkaadó, gyám vagy a büntetés köteles a kezelési-gondozási díjak megfizetésére valamint a megkárosított tulajdonos kártalanítására.

Városokban a kihágások a városi orvosok, állatorvosok, rendőrségi közegek valamint a hatóságok által elismert állatvédelmi egyesületek kiküldöttjei, a községekben pedig a csendőrség és a községi előljáróság által állapítottak meg. A kihágásokról jegyzőkönyv vezetőd fel, mely az illetékes járásbírósnál mint első- s utolsófokú hatóságnál tárgyalatik le.

Amint látjuk, a törvény nem túlságosan szigorú ugyan, de betartása mindenesetre elegendő ahhoz, hogy az állatkinzásai esetek száma csökkentesse. Kérjük hatóságainkat, kiknek az ügykörébe tartozik, hogy igyekezzenek a fentebbi intézkedéseknek minél erőyesebben érvényt szerezni.

Frank Miklós és Schmidt József

okl. mernők és építoszok

TERVEZÉSI ÉS ÉPÍTÉSI IRODÁJA

Mercurea-Ciuc.

4—10

Foglalkozik tervek készítésével, építkezések végrehajtásával, költségvetés készítésével.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hír. Gál József, Dr. Gál József helybéli ügyvéd és neje László Ibolyka fia, valamint Csedő János, özv. Dr. Csedő Andrássé Tordai Vidorka fia a cornuti egyetemen jogi diplomát (licentia) szereztek.

— Krenner Miklós súlyos büntetése. A c. ujji tábla most hozott ítélettel Krenner Miklósnak egy sájtóperében Az E lenzékből megjelent husvétii vezércikké miatt a Tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét, amely Krenner Miklóst egy hónapi börtönrre, újságról hivatásától 3 évre való eltiltással és politikai jogainak 3 évre való eltiltásával büntette. Krenner aszal jelentett be semmisségi panaszt, hogy az ítéletet tarthatatlannak látja.

— A husárok maximalisása. A primárook tanácsa folyó év március hó 22-én tartotta ármximaló ülését, amelyen figyelembe véve a vágóállat árainak emelkedését, valamint a mézszárosok kérését a husárok a következőkben állapította meg: marhabusz I oszt. 14 lei, II oszt. 12 lei, disznóhús 26 lei, karaj 30 lei, zseir 40 lei. Egyebekben a mult hónapi maximális árak érvényesek.

— Eljegyzés. Smilovits László bukaresti ügyvéd eljegyezte Schuller P. bukaresti gabona nagykereskedő leányát, Suzannát.

— A kath. Népszövetség kulturális szakosztályában március 23-án, szombaton este Albert Vilmos főgimn. tanár tart előadást a keresztény világnézet jelentőségéről.

— A hadirokantak ösvegyek 75 százalékos utazási könyvecskéit, amelyeket április 1-ig meghosszabbítottak, újabb rendelkezéssel július 1-ig érvényesítették. Az 1934-es vasúti láttamozással a könyvek tehát július 1-ig érvényesek.

— Bikavasár Gheorgheniben. A megyei gazdasági kamara folyó év április 6-án Gheorgheniben bikavasárt rendez. Felhajtásra kerül 10—15 fiatal tenyészbika. Azok a községek, amelyek a legjobb faj-állatokat megvásárolni akarják azokat a mezőgazdasági kamara segélyel támogatja.

— A helybéli rom kath. főgimnázium oszerkesztősapata 1935 március 24—25-én, vasárnap és hétfőn táboriúton ünnepeket rendez a gimnázium tornacsarnokában. Kezde este 6 órakor. Belépti-díj nincs. Adományokat köszönettel fogadunk felszerelésünk gyarapítására.

— Ciucomegye tanácsának állandó választmánya belügyminiszteri utasításra elhatározta, hogy a prefektúrán rádió szerelést fel, a miniszteriumok által a sürgős közlemények közlésére bevezetendő rádiószolgálat céljaira.

— Reformatus vallásos délután rendezünk M. Ciuchan, március 24-én délután fél 5 órai kezdettel, a megszokott helyen. Érdeklődőket szívesen látunk valláskülönbség nélkül.

— Ciucomegye tanácsának tavaszi közgyűlését március 30-án reggel 8 órára összehívták. A közgyűlés tárgyszorosa: jegyzőkönyv felolvasása, új tanácsosok eskütétele, különböző bizottságok megválasztása, költségvetés megszavazása, nyugdíjazás iránti kérések letárgyalása s még pár jelentésközlés pont.

— A semmitőssék itelete a szülő szabad iskolaválasztási jogát elismeri. Immeres Borcsa Gergely román kath. főtan. tanár iskolaeürelmének ügye. Szülő: az iskolai hatóságok arra kényszerítették, hogy gyermekét állami iskolába írassa, miután a nevelésügyi miniszter román eredetű. Borcsa Gergely a sérelmet bírólra terelte, amely most került a semmitőssék ítélkezésébe. Érdekes tudni, hogy a semmitőssék elutasítja a közoktatásügyi minisztert és kimondja, hogy a szülőnek szabad iskolaválasztási joga van és a gyermekét mindenki ott iskoláztathatja, ahol akarja.

— Helyreigazítás. Lupaok 10-ik számában Iacob Simion tudós bíró gör. kel. papról egy hírt közöltünk. Az értesítésünk szerint arról számoltunk be, hogy egy iskolai ünnepélyen nevesett megakadályozta a magyar szereplőket. Szerkesztőségünkben többen megjelentek az ünnepélyen jelenlevők közül és azt állítják, hogy a Iacob Simion úrról megírt állítások nem felelnek meg a valóságnak. Kötelességünknek tartjuk helyreigazítást adni.

— Elítélt tanító. Ferencz Lajos tomesitii tanító két évvel eszelött összeverekedett O. Áh Péter asztalos-sal. A törvényszék súlyos testi sértésért egyhónapi fogsárra ítélte. A tanító perújítással élt, tanúkkal igazolva, hogy a 24 napra kiállított orvosi bizonyítvány dacára az asztalos már a harmadik napon dolgozott. A bíróság az érvelést nem vette figyelembe s a perújítást elutasította.

— Öngyilkosság. Bövér János jelenli gazda gyógyíthatatlan betegsége miatti elkeseredésében felakasztotta magát.

— Kuruzslással vádolt bába. Murcsok Rózalia valeastrambai bábaasszonyt feljelentettek, hogy bűncselekményt követett el. A megyei főbírói hivatal 5000 lej pénzbírással sújtotta. A felelkezés során a bába tanúkkal igazolta, hogy nem kuruzslolt, hanem díjmentesen eladományokban részesített valakit. A törvényszék a védekezést elfogadva, a bírságot törölte.

— Amikor mindkét vereskedő bűnhődik. Demeter Aroston délnitali gazda fiát L. Kátos Károly megverte. Demeter felelősségre vonta, melyből bűncselekmény keletkezett. A törvényszék Demetert, mint aki a bűncselekményt elővette, kéthónapi börtön és 100 lej pénzbüntetésre, Kátost öt napi börtön és 100 lej pénzbüntetésre ítélte. Mindketten felelősek.

— Iskolamiseriák Lavarean Lszara község tanácsát a vármegyei prefectura utasította, hogy a község tulajdonát képező iskolaépületet, melyben jelenleg a felekezeti iskola van, vagy a hirtobába s emennyiben azt az iskola nem adná át, pöröljön. A prefectusi rendelkezés a község közölte az egyhástanáccsal, csatolva a megyei ügyész jogvéleményét, amely szerint igaz, hogy az iskola 40 év óta minden elleneszo gáltatás nélkül használja az iskola épületét, de ez csak tűrt használat (tolerancia) volt. Most a község utasítást kapott, hogy ha máskép nem megy, pör útján szerezze vissza az iskolaépületet, ami tetemes költséget jelentene mindkét fél számára. Ha vonló jogtalan eljárás kezdi Josenben is a felekezeti iskola ellen.

— Testvere helyett tevedésből az apját ütötte le. János Mihály gheorgheni gazda hasonnyv fiával összevívott. A veszekedésből vereskedés lett, mire a gazda András nevű másik fia fegyverrel aletett apja segítségére. A hirtobádó vereskedők közül testvér helyett apját ütötte le, kit azonnal kórházba szállítottak. A két fiú: letartóztatták, hogy a véres családi drámáról a bíróság előtt számot adjanak.

— Munkaközvetítés. A helybéli iparügyi elhelyez. ket jóvaladodul való, iskolai végezt. gyermekeket szobafestő és mázó iparra s egyet géplakosnak.

— A helybéli sportegyesület (C. S. C) évi közgyűléset február 24-én, határozatielptelenség esetén március 31-én (vagyis) délután 10 órakor tartja az iparügyi elhelyez. gyermekeket, amelyre a tagokat ezután ismételtén megbitja.

— Invitare. Corporația Meseriașilor din Mercurea-Ciuc și Imprejurime va ține în ziua de 7 Aprilie un înnoptat în ora 10 a. m. (în caz de nevalabilitate la 14 Aprilie 1935) ad narea generală anuală

în Mercurea-Ciuc, în sala mare a Corporației la care invită pe toți membrii Corporației. Ordinea de zi: 1. Deschiderea sedinței de președinție. 2. Darea de seamă a secretarului. 3. Darea de seamă a casierului și a controlorilor casieriei și absolverilor. 4. Inalțarea bugetului pe anul 1935--36. 5. Propuneri care se vor lua în discuție numai atunci dacă au fost înalțate în scris cel puțin cu 24 ore înainte deedinței și sunt semnate de 20 membri. Mercurea-Ciuc, la 20 Martie 1935. Președintele: Ioanif Blr. Secretar: Viotor Băsegh

— Meghívó. M. Ciuc és Vidéke Innoptatului pe 1935 Aprilie 7-én (határozatképtelenség esetén 1935 Aprilis 14-én) délelőtt 10 órakor az iparügyi elhelyez. gyermekeket tartja

amelyre a tagokat ismételtén meghívjuk. Tárgyszorosa: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tükéri beszámoló. 3. Pénztárnok és számvizsgáló-bizottság jelentése; a felmentés megválasztása. 4. Az 1935--36 évi költségvetés előkészítése. 5. Indítványok, melyek a közgyűlést előtti 24 órával, 20 tag aláírásával beadtattak.

— Szerecsenlenség fadöntés közben. Frakas Máté borscei, Nagy János Lajos ciucmani, Török János István ditraui famunkásokat erdei munkán súlyos szerecsenlenség érte. Valamennyien a gheorgheni kórházban fekszenek.

— Özv. Dr. Novák Albertné házában Csikszerecsenben, a város legforgalmasabb helyén, folyó év június 1-re egy hálethelyiség kiadó.

— Törvényszéki hírek. Sipos Sándor lazareal plebános március 18-án hadsereggyalázás vádjával állott a bíróság előtt. A vád szerint a plebános az 1932 júli. 24. i. községi tanácsok által választandó szenátorválasztáson egy Eftimiu nevű kapitányt tolvajnak szidott volna. A tárgyalás során Sipos Sándor tagadja, hogy ilyen kijelentéseket tett volna. Tepeș Nicolae és Chindea Emil bírái választási ügyek megkezdésnek, hogy a plebános a hadsereget és a kapitányt gyalázta. A Magyar Párt részéről 40 tanu igazolja, hogy gyalázó kifejezéseket a plebános nem használt. A bíróság a tárgyalást Aprilis 2-ra halasztotta, amikor Eftimiu kapitányt is megidézi.

— Zvancea Ioan 49 éves bírái lakost betörései lopásért 6 hónapi börtönre ítélték.

— Bartis Mária sancereni lakos ujszüliött gyermekét megfojtotta és elásta. Bűnéért egy évre ítélték.

— Ferencz Arpad siculeni lakos pállnkafőzés miatt került a bíróság elé. A vádolt azt bizonyította, hogy a felesége főste a pállnkát. Az asszony magára vállalta a pállnkafőzést. Öt napi fogságot kapott.

— Orbán Ignác 22 éves szolgaleány Kacsai Lajos siculeni mézáróstól a szolgálati ideje alatt 15 ezer lej értékű holmit lopott. Hét hónapi börtönre ítélték.

— Adám Lajos, Fazakas Gergely és Csáki József madarasi gazdákat, mert a zenei szék egyesületének engedélye nélkül rendeztek tárcmuhatágot, 250—250 lejre ítélték.

— Csibi Ferenc ditraui lakost, mert Káló Petri megverte, 15 napi fogsárra és 50 lej bírságra ítélték.

— Costandi András ditraui kovácsot felelősségteljes miatt két hónapra ítélte a törvényszék.

— Gulács Pál tg. muresi lakost zugirászatért, egy hónapra ítélték.

Comitetul de Construcție al Bisericei greco-catolice din Botincani. Comuna Valea-Strâmbă, județul Ciuc. Nr. 376—1935.

Publicațiune.

Comitetul de construcție al bisericei greco-catolice Botincani, jud. Ciuc, cu reședința în orașul Gheorgheni, dă în întreprindere prin licitație publică, edificarea unei case parohiale, pentru locuința preotului din acest sat.

Licitatiia va avea loc în ziua de 7 Aprilie 1935, în cancelaria oficiului protopopesc greco-catolic din Gheorgheni, la ora 15, pe lângă oferta închise, conform dispozițiilor art. 88—110 din Legea Contabilității Publice.

Ofertele vor fi însoțite de o garanție de 5% asupra prețului din deviz, care se va întregi de adjuccatar după licitație la 10%.

Planul, devizul și condițiile de licitație se pot vedea la oficiul protopopesc greco-catolic din Gheorgheni.

Gheorgheni, la 20 Martie 1935. Comitetul de construcție.

România. Ministerul Instrucțiunii.

Gimnaziul de băieți »Petru-Rareș« în Mercurea-Ciuc. Nr. 977. 21 Martie 1935.

Convocare.

Domnii membri ai Comitetului școlar al Gimnaziului »Petru-Rareș« din Mercurea-Ciuc sunt convocați în adunare generală pentru ziua de 7 Aprilie 1935 ora 5 p. m., în localul școlii.

La ordinea zilei: aprobarea bugetului, alegerea comitetului, ș. a.

În cazul, că adunarea nu va fi în număr, se va ține în ziua de 14 Aprilie a. c., cu orice număr de membri prezenți.

Director, Sp. Tudor. Secretară, V. Sporea.

S. A. a Producătorilor de Lemnărie Valea-Ghimeșului Gyimesvölgyi Fatermelők R. T., Lunca-de-mijloc

A t. részvényesek meghívata az 1935 évi aprilis hó 8-án delutan 2 órakor, a Lunca-de-mijloc iroda helyéghen megtartandó

XV-ik rendes közgyűlésre.

Tárgyszorosa:

1. Az igazgatóság helyi határozatáról szóló jelentésnek tárgyalása.

2. Az évi számszámadások, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és ezek javallatára az erdény feletti határozathozatal.

3. A konverziós kérdés ügyében való határozat.

4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése feletti határozat.

5. Az igazgatósági elnök elhatalozása folytán új igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

6. A kor. törvények szabályai szerint a közgyűlésnek fenntartott minden egyéb ügyében való határozathozatal.

7. Esetleges indítványok és interpellációk és ezek feletti határozathozatal.

Az igazgatóság.

Ha a részvényesek határozatképes számban meg nem jelennek, úgy az alapszabályok 8. §-a értelmében az újabb közgyűlés, 1935 évi aprilis hó 18-án délután 2 órakor, mikor a jelenlevők a meg nem jelent részvényesekre való tekintet nélkül határoznak.

Prima minőségű széna eladó Nagy Lajosnál, Zsögöd.

Nem kell elutaznia, helyben is lehet garancia mellett örök hullámot (Dauerwellét) csináltatni villamosság nélkül!

A n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy nagy anyagi áldozatok árán sikerült a legmodernebb

„Vienna“ ÖRÖK HULLÁM (DAUERWELLE) ONDOLÁLO GÉPET

beszerezni, amit a legnagyobb szakképzéssel bocsátok a m. t. hölgyközönség rendelkezésére.

Olcso áron, 6 havi garancia mellett. Szíves prófogatást kérem, maradjok kiváló tisztelettel:

BARTHA GÉZA

1-3 „CORSO“ fodraszat.

Nagyobb mennyiségű elsőrendű széna eladó, Dániel Áronnál, Szentegyházasfalu, Udvarhely megye.

Modern arc- és szépségápolás!

MEGNYILT A KOZMETIKAI SZALON

Csikszerecsen, Str. Duca 76 sz. alatt, I. emelet balra. 1-3

Eladó I felfedelű kocsik és I szecskavágó

Cm a kiadóhivatalban. 2-2

FIGYELEM! A nagyérd. m. közönség szíves tudomására hozom, hogy Zsögöd községben, a mai kornak megfelelő

ASZTALOS MÜHELYT

nyitok. Elvállalok: a legmodernebb furnáros burorokat, épület munkákat és egyszerűbb festett burorokat is, a lehető legzökösdebb árak mellett. Kérem a m. t. közönség szíves prófogatást, kiváló tisztelettel!

Darvas István.

Zsögöd, 12 házszám. 2-5

A szentkirályi turbinás vízi malom a legmodernebb gépekkel felszerelve folyó hó 6-tól kezdve megindult.

Vallal örlelet a legjutányosabb áron. 3-4

MODELL KALAPOK

Éts naponként új formák olcsó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készűnek minden-nemű női kalapok elsőrendű anyag hosszadással. Kalapok átalkitása a legrövidebb idő alatt.

Csikszerecsen, I. C. Bratianu (Gimnaziu)-uoca 112. sz., a Sörház közelében.